

RĪGAS VĒSTURISKĀ CENTRA SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PADOME

2022. gada 07. septembrī

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde (NKMP) Rīgā, Pils ielā 22 (sēde notiek klātienē un attālināti).

402. sēdes PROTOKOLS

Sēdē piedalās: **Padomes locekļi:** A. Kronbergs, J. Asaris, J. Dambis, A. Lapiņš, V. Brūzis, I. Tapiņa (attālināti), A. Kušķis, A. Ancāne, I. Purmale (attālināti)

Projektu pārstāvji:

Rabīns Dr Menahems Barkahans – Maskavas iela 14a
Jūlija Tereščenko – Maskavas iela 14a
Armands Krastiņš (attālināti) – Maskavas iela 14a
Olga Nestore (attālināti) – Maskavas iela 14a
Vasilijš Verenikins – Maskavas iela 14a
Dace Kalvāne – K. Barona iela 57
Elza Elīza Vītola – K. Barona iela 57
SIA Promen pārstāvji (attālināti) – K. Barona iela 57

Madara Marcinkus (attālināti)
Ilze Melnalksne (attālināti)

Sēdi vada: A. Kronbergs

Sēdi protokolē: L. Zonne-Zumberga

Sēdi atklāj: 14.00

1.

Padomes 402. sēdes darba kārtība (pielikums nr. 1)

Padome apstiprina 402. sēdes darba kārtību.

2.

Padomes 403. sēde

Padomes 403. sēdi sasaukt 2022. gada 28. septembrī plkst. 14.00, steidzamā gadījumā sasaukt sēdi 21. septembrī.

3.

Ēku pārbūve Rīgas geto un Latvijas holokausta muzeja vajadzībām Maskavas ielā 14A, Rīgā; Iesniedzējs: Biedrība "Šamir";

J. Tereščenko iepazīstina padomi ar projektu. Projekts padomei iepriekš prezentēts šī gada martā, veiktas pārmaiņas, saņemta atļauja ēkas rekonstrukcijai un pagalma teritorijas attīstībai. Iezīmē problēmas, saistītas ar muzeja, arhīva, bibliotēkas un izglītojošu pasākumu rīkošanas funkcijas nodrošināšanu – klimata kontroles trūkums muzeja fondam, ēkas stāvokļa dēļ izmantojams vienīgi pirmais stāvs, labierīcību trūkums, nespēja nodrošināt apkuri. Prezentē projekta attīstības gaitu kopš 2021. g. un pamato kādi aspekti ņemti vērā piedāvātā projekta izstrādes laikā, iezīmē nepieciešamību arhitektūru apvienot ar filosofiskiem apsvērumiem. Pauzē vērmi pielāgot iekšējo vidi sarežģītajai vēsturei, radot laika plūduma sajūtu un arī distanci,

dodot muzeja apmeklētājam izvēles brīvību pieejas līmeņa ziņā. J. Tereščenko stāsta, ka vērtīgākie elementi esot numurētās oriģinālās koka konstrukcijas, kas atrodas ēkas centrālajā daļā. Projekta ietvaros plānots paaugstināt jumtu, oriģinālās koka konstrukcijas balstot ar jaunu metāla konstrukciju. Ieeju muzeja telpā paredzēts veidot kā Toras tīstokli, simbolizējot kustīgo vēsturi. Projekta ietvaros paredzēts atjaunot vēsturiskās logu arkveida formas. Jaunajā paaugstinājuma daļā paredzēts izmantot japāņu keramikas flīzes, bet ēka šķērsgrizumā simboliski atgādinātu par Noasa šķirstu. Turpinājumā tiek demonstrēta vizualizācija par ēkas iekļaušanos kopējā vidē. Uzsver, ka projekts nemazinātu ēkas kultūrvēsturisko vērtību un tās stils tiktu pielāgots kvartāla raksturam. Pēc Rabīna Dr Menahema Barkahana lūguma J. Tereščenko papildina stāstīto ar piebildi par nelielu logu pret Daugavu, kam paredzēta meditatīva funkcija, nododot *visu sliktu* upes ūdeņiem.

A. Kronbergs pateicas par prezentāciju un aicina padomes locekļus izteikties.

Pēc A. Lapiņa lūguma J. Tereščenko skaidro, ka jumta daļa tiks pacelta uz augšu, bet citas izmaiņas tajā nav paredzētas.

Pēc A. Kronberga lūguma J. Tereščenko precizē, ka jautājums iesniegts izskatīšanai Padomē pēc Rīgas pilsētas Attīstības departamenta lūguma projektu saskaņot gan Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē, kas izdarīts šī gada augustā, gan arī Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomē.

J. Dambis izklāsta jautājuma risināšanas procesu, skaidrojot ka, tā kā ēka atzīta kā kultūrvēsturiski vērtīga, iepriekš bijis nepieciešamas saglabāt tās vēsturisko apjomu, kādēļ piedāvāto projektu agrāk nav bijis iespējams īstenot. Pārskatot kultūrvēsturiskās vērtības līmeni, ņemot vērā vēsturiskās pārbūves, ticis atzīts, ka apjoms neatbilst saglabājamai vērtībai un tagad juridiski izmaiņas apjomā ir iespējamas un risinājums pieļaujams.

A. Ancāne papildina, ka vēsturiski konkrētajā vietā tikuši uzcelti trīs atsevišķi, savstarpēji nodalīti spīķeri pēc J. D. Felsko tipveida projekta. Laika gaitā, notiekot izmaiņām, pielāgojot funkcijas, apjomi savienoti un ailas aizbūvētas. Pauž, ka īstenojot šo projektu, būtu iespējams atdzīvīnāt vēsturisko atmiņu, parādot ka vēsturiski pastāvējuši trīs apjomi, dodot pozitīvu pienesumu pilsētvidē. Precizē, ka šī gada augustā projekts Nacionālajā kultūras mantojuma pārvaldē ne tikai saskaņots, bet arī sniegti nosacījumi, tajā skaitā aicinājumi apdomāt ieejas mezgla risinājumu, kurš vērtējams kā ļoti aktīvs, bet sekundārās savienojuma vietas veidot vieglās konstrukcijās, ļaujot redzēt ka pastāvējis vēsturiskais dalījums.

A. Kušķis lūdz precizēt informāciju par šķērsgrizumiem, 1. stāva logiem un plānotajiem aizpildījumiem, kā arī vēlas zināt, vai ir veikta analīze par to kā jumta materiāls iekļaujas kopējā Spīķeru ansambļī.

J. Tereščenko skaidro, ka, veidojot vizualizāciju, izvēlēta melna materiāla apdare, kāda redzama jau kaimiņu ēku jumtos, uzsverot ka izvēle saistīta ar vēlmi pielāgoties, kā arī pieļauj iespēju mainīt paredzētā seguma veidu, gadījumā ja Pārvalde ieteiks citādu risinājumu.

Pēc A. Lapiņa lūguma tiek precizēts, ka izvēlētais materiāls ir skārds, kā arī J. Tereščenko stāsta, ka 2014.g. vētrā vecais jumts ticis norauts un studenti no Vācijas esot brīvprātīgi uzlikuši jaunu segumu.

Precizējot jautājumu par logailām J. Tereščenko stāsta, ka paredzēts koka režģis, nodrošinot gaismas caurlaidību pēc vajadzības, jo pirmajā stāvā paredzētajai muzeja ekspozīcijai dienas gaisma nav paredzēta.

Pēc V. Brūža lūguma J. Dambis skaidro, ka Pārvaldē tikusi pārskatīta gan kultūrvēsturiskā vērtība, gan arī eksperti vērtējuši projektu.

A. Kronbergs aicina padomes locekļus izteikt viedokļus, ņemot vērā padomei iesniegtās ziņas.

J. Dambis norāda, ka juridiski šķēršļi projekta atbalstīšanai vairs nepastāv, bet detaļas esot risināmas projekta izskatīšanas nākamajā stadijā.

V. Brūzis papildina viedokli par ailu aizpildījumu norādot, ka tas, kas tiek pievienots no jauna arī var būt jauns.

Padome balso par lēmumu: pamatojoties uz pārvērtējumu, virzīt projektu tālākai attīstībai

	Par	Pret	Atturas
V. Brūzis	1		

J. Dambis	1		
J. Asaris	1		
A. Ancāne	1		
A. Kronbergs	1		
I. Purmale	1		
A. Lapiņš	1		
I. Tapiņa	1		
A. Kušķis	1		
B. Moļņika (nepiedalās)			
	9	0	0

Balsojuma rezultāts:

Par: 9

Pret: 0

Atturas: 0

Padomes lēmums: pamatojoties uz pārvērtējumu, virzīt projektu tālākai attīstībai

4.

Par vizuālās ietekmes analīzes zemesgabalam Krišjāņa Barona ielā 57 izskatīšanu un apstiprināšanu;

Iesniedzējs: SIA "Promen";

E. E. Vītola skaidro, ka pieteikums iesniegts pēc Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta lēmuma, ka nepieciešams veikt vizuālās ietekmes analīzi, lai izsludinātu iecerēto konkursu zemesgabalam K. Barona ielā 57.

E. E. Vītola skaidro, ka tikusi veikta vizuālās ietekmes analīze, lai noskaidrotu iespējas fasādes risināšanā. Stāsta par analīzes principiem. Izpētes gaitā apsekota teritorija K. Barona ietvaros no Artilērijas līdz Dzirnau ielai, tāpat analizēts kā teritorija izskatās no *Radisson Blu*, izpētīta teritorijas apbūves vēsture, ietekme uz skatu perspektīvām tikusi analizēta no 14 punktiem, secināts, ka neapbūvētais zemes gabals ietekmē tuva skata perspektīvu, pārraujot apbūves fronti un izceļot blakusesošo ēku ugunsmūrus. Min galvenos skatu punktus, no kuriem būtu jāanalizē ēkas izskats. Skaidro, ka galvenais saglabājamais elements ir autentiskā pilsētvide un skatu perspektīvas, jārespektē vēsturiskās apbūves raksturs, mērogs, ritms, tradicionālā materiālu izvēle un arhitektūras radītā noskaņa. Prezentē iespējamās fasādes dimensijas atbilstoši normatīviem un prezentē vizualizāciju, kurā uzrādītas normatīvos aktos pieļautās maksimālās fasādes dimensijas, taču uzsver, ka tas nav gala risinājums, tikai piemērs.

Padome diskutē par potenciālo ēkas augstumu, secina ka vizualizācijā kore atspoguļota augstāk nekā blakus esošās ēkas kore.

A. Kronbergs, atsaucoties uz vizualizācijā redzamo, vēlas precizēt, vai blakus esošajai ēkai sānu fasādē ir logi.

E. E. Vītola apstiprina logu esamību un papildina, ka šajā vietā atrodas arī servitūts.

Pēc J. Dambja jautājuma E. E. Vītola skaidro, ka paredzēts ideju konkurss tieši galvenās fasādes izstrādei.

J. Dambis pauž viedokli, ka svarīgi būtu rīkot ideju konkursu visam objektam, nevis tikai fasādes izstrādei, analizējot ēkas kā kopuma iekļaušanos pilsētvidē.

E. E. Vītola argumentē, ka ēkas projekts jau ir tapis.

V. Brūzis komentē, ka tā kā ēkas projekts izstrādāts jau pirms vairākiem gadiem, koku ciršanas atļauja esot beigusies.

A. Kronbergs atgādina, ka projekts aplūkojamā adresē jau agrāk izskatīts padomē un lūdz precizējumu, vai mērķis ir paturēt jau esošo konkursa daļu, pievienojot tai fasādi.

A. Kušķis vēlas zināt kas no iepriekšējā projekta materiāliem būs saistošs konkursam, vai plānotā galvenās fasādes konkursa mērķis ir radīt dekorāciju jau esošajam projektam.

D. Kalvāne skaidro, ka pasūtītāji vērsušies Arhitektu savienībā ar lūgumu atbalstīt priekšlikumu par konkursu galvenās fasādes izstrādei, norādot uz jau pastāvošu, pieņemamu ēkas projektu un uzsverot tieši fasādes risinājuma trūkumu. Skaidro plānu ģenerēt fasādes risinājumus pie diezgan precīzi definēta ēkas plānojuma, taču, šī plāna īstenošanai, bijis nepieciešams veikt pilsētvides analīzi, kuras rezultātus padomei nupat prezentējusi E. E. Vītola. Uzsver, ka no pasūtītāju puses nebūtu vēlams pilnībā pārstrādāt projektu, kurā jau ieguldītas ievērojamas investīcijas.

Tiek noskaidrots, ka koku ciršanas atļauja tomēr esot pagarināta un juridiski šķēršļi konkursa rīkošanai nepastāvot.

D. Kalvāne izklāsta padomei, ka par fasādes ideju konkursu interesi izrādījusi arī RTU, saistībā ar iespēju studentiem izmēģināt prasmes, piebilstot, ka ideju konkursa budžets esot pārāk niecīgs, lai no jauna radītu visu objektu.

J. Dambis norāda ka konkrētajā pilsētībūvnieciskā situācijā nepietiek vienīgi ar vienas fasādes risinājumu.

D. Kalvāne skaidro, ka pasūtītājiem izvirzīta prasība veikt 3D skenēšanu un radīt divu fasāžu vizualizāciju.

J. Dambis pauž bažas, vai iespējams radīt arhitektūru, apvienojot divas atšķirīgas – vienu plānojuma, vienu fasādes noformējuma – idejas.

D. Kalvāne spriež par nepieciešamību respektēt ka klients ar arhitektu pie plānojuma strādājis ievērojamu laika periodu, risinot servitūta, iekšējā pagalma, telpu izsauļošanas jautājumus un citas nianšes.

Pēc J. Dambja jautājuma D. Kalvāne precizē, ka sākotnējais konkurss noticis 2007. vai 2009.g.

J. Dambis izsaka pārdomas, ka ideja kopš 2007.g. ir novecojusi un iepriekš nerealizētam risinājumam piemontēt fasādi varētu nebūt labs risinājums.

A. Kronbergs norāda, ka 15 gadi varētu būt pārāk ilgs laiks.

D. Kalvāne skaidro, ka pie pastāvošā prēmiju fonda nebūtu iespējams rīkot jaunu konkursu visam objektam.

A. Ancāne prezentē padomei 2008.g. Rīgas vēsturiskā centra padomes protokolu, kurā iepriekš minētajam projektam izteiktas vairākas kritiskas piezīmes un izteikts aicinājums iesniegt vizuālās ietekmes analīzi.

D. Kalvāne norāda, ka iepazinusies ar dokumentu šī gada pavasarī.

J. Dambis norāda, ka šāda darbības secība ir kā atgriešanās 2008.g.

A. Kronbergs papildina viedokli, norādot, ka pētījums veikts tukšai, neapbūvētai vietai, neliekot to pilsētas kontekstā, kādēļ tas nav saistāms ar agrāko projektu. Norāda, ka kontekstā bijis jāiekļauj 2007.g. projekts, taču ir radīts neatkarīgs, nesaistīts pētījums.

A. Kušķis norāda, ka veiksmīga analīze būtu labs pamats konkursam, taču atzīmē, ka, savietojot esošo projektu un padomei prezentēto vizualizāciju, nav skaidrs kas tieši konkursantiem būtu jāņem vērā.

A. Kronbergs piezīmē, ka situācija ir sarežģīta un lūdz padomes locekļiem sniegt priekšlikumus.

J. Dambis atzīst, ka analīze, kā ieguldījums vietas tālākā attīstībā, ir uzteicama un pozitīvi vērtējama, taču analīzes veikšana nerisinot oriģinālo problēmu. Nepauž atbalstu risinājumam kurā pietiktu vienīgi ar fasāžu konkursu un izsaka viedokli, ka būtu nepieciešams jauns konkurss pilnai objekta arhitektūrai, kas neizslēdz iepriekšējā projekta risinājumu izmantošanu, kā arī paredz iespējamību, ka veiktā analīze kā objektam iekļauties pilsētvidē var izrādīties noderīga.

Padome diskutē par ēkas apjomu, V. Brūzis norāda uz neatbilstībām un nepieciešamību veikt papildu analīzi. E. E. Vītola argumentē, ka vizualizācijā izveidojusi maksimālo apjomu, taču tas nenozīmē, ka tāds arī jāizmanto. V. Brūzis skaidro kas vēl būtu jāņem vērā projekta veidošanā. A. Kronbergs un A. Kušķis papildina V. Brūža teikto, skaidrojot pēc kādiem kritērijiem nosakāms būves apjoms.

A. Kronbergs norāda uz konsekvences trūkumu, lūdzot precizēt vai prezentētais materiāls paredzēts kā pamats dimensionēšanai vai tas uzskatāms par ieteikumu.

E. E. Vītola skaidro, ka vizuālais materiāls ir ieteikums.

Pēc A. Kronberga lūguma V. Brūzis pauž ka Būvvalde var skatīt radīto materiālu un sniegt savu atzinumu, bilst, ka viedokli paust varētu arī Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde.

Padome atzīmē, ka piedāvātajā materiālā ir manāmas pretrunas.

Padome un projekta pārstāvji pārrunā kurās institūcijās līdz šim projekts ir iesniegts, kā arī aicina to iesniegt meta veidā Būvvaldei un Nacionālajai kultūras mantojuma pārvaldei, lai saņemtu atzinumu un ieteikumus turpmākai darbībai.

Projekta pārstāvji pieņem Padomes ieteikumus.

Konsultācijas noslēgumā Padome pieņem projekta iesniedzēju nodomu iesniegt projektu tālākai izskatīšanai meta veidā atbilstīgajās institūcijās.

Jautājums izskatīts kā konsultatīvs, balsojums netiek veikts.

Sēdi slēdz plkst. 15.15

Sēdi vadīja:

A. Kronbergs

Sēdē piedalījās:

J. Asaris

V. Brūzis

J. Dambis

A. Lapiņš

I. Tapiņa

A. Kušķis

A. Ancāne

I. Purmale

Sēdi protokolēja:

L. Zonne-Zumberga